

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an . . . . . 8 coroane
 „ 1/2 „ . . . . . 4 „
 „ 1/4 „ . . . . . 2 „
 Prețul unui număr . . . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația : Caransebeș, strada Paroului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

Bine ați venit !

— Adunarea generală a învățătorilor din dieceză. —

Falangă îndrăzneată de luptători neînfrânți ai culturii bine ați venit în orașul nostru !

Nu vă primim cu arcuri triumfale, cum ați merita-o, nu cu pompa convenită esternă, ci fiți numai mulțumiți cu aceea, că simțim sinceră bucurie pentru distincția, ce așa de bine ați făcut-o aducând în orașul nostru, unde ne avem consistorul, de unde se pun toate la cale, fie și numai un dram de ideal. Bisericanii noștri se vor cutremura poate văzând lupta voastră pentru atingerea sfântului ideal al culturii și lumea românească vă va da mai mult sprijin, care muncă-vă bine-făcătoare atât de mult îl merită.

Impozanta voastră adunare de sigur va impune lumii. Fiecare va trebui să recunoască, că cu așa luptători ești sigur de izbândă și din acest gând liniștitor speranță își va cerne sieși fiecare în sita viitorului.

Curcile dătătoare de ton vor ajunge la cunoștința adevărului, pe care azi ca reuniune mai cu aplomb și mai cu rezultat îl puteți cere. Obștea românească încă va trebui să ajungă odată la convingerea, că numai cultura e mântuitoare. — Bine ați venit !

* * *

Reuniunea învățătorilor din dieceza Caransebeșului adevărată azi, Duminecă, și Luni își ține darea de seamă despre activitatea ei de un an și își sta-

bilește programul pentru anul viitor. Cu învățătorii va veni și multă altă lume românească, ca să dea decorul necesar acestei adunări generale. Ori așa ar trebui să fie !

Fiecare poate jertfi mica sumuliță, ce se cere pentru a veni la Caransebeș, ca să iee parte la adunarea învățătorilor și aici să discute cu ei dimpreună soarta lor, care e și a neamului. Să nu se discute numai, ci să se și facă ceva, să se jertfească pe altarul culturii populare, fiindcă de vorbe late suntem sătui.

Astfel de adunări generale ale învățătorimei să fie totdeauna momente de a ne cunoaște înșine pe noi. Să se descrie de fiecare învățător în parte și 'n special tot felul de mizerii ale învățământului nostru moral, să se spue, că nici estern nu se satisface destul trebuințele culturale, fiindcă a trecut vremea, când printre crepăturile vr'unei dărâmături poreclită școală poate străbate razele culturii. Azi pătrunde numai căldura, ori frigul. Să se spue pe șleau, ce au alții și cum noi n'avem nimic, fiindcă lipsește interesul obștesc. Să se spue, că noi atunci când legea ne-a silit să învățăm carte, avem mai mulți analfabeți și că avem sate cu două biserici, dar fără nici-o școală. Cutremure-se lumea românească !

Căci, da, vom vedea azi și mâine o droaie mai mare, or mai mică de curioși, cari vor vorbi chiar și vor încărca cu laude învățătorimea noastră,

care gen de purtare s'a prea dezvoltat la noi în timpul din urmă. Nu vei vedea pe nici unul însă inițiând ceva în favorul învățătorilor, făcând ceva spre înnaintarea învățământului popular. La noi numai s'a abuzat de poziția expusă a învățătorilor, cu soarta lui bună, or rea, nu și-a spart nimeni capul. Și cu rușine în obraz, dar cu fală în suflet trebuie să o spunem, că dacă azi e considerată învățătorimea, numai sie însăși are să-și mulțumiască, iar inteligența română nu are nici o parte în aceea. În astfel de părăsire generală e de admirat brava ținută a învățătorimei.

La alte neamuri cât nu se jertfește pentru mai buna soartă a învățătorimei. Fiecare popor se întrece a avea cât mai buni învățători, fiindcă aceștia le făuresc viitorul. Numai la noi nu s'a făcut nimic.

* * *

Foarte corect face reuniunea, că sârbează amintirea fericiților episcopi Ioan Popasu și Nic. Popea. Cel dintâi e acela, care a organizat românismul din aceste părți. Judecând din cele urmate după el, trebuie să recunoaștem, că dela el direct a pornit toată acțiunea și orice inițiativă spre bine în această dieceză. Fiindcă sftncicii lui n'au avut nici o înriurință în conceperea planurilor și mărețelor sale fapte. Ajunși la independență de acțiune sub prea constituționalul episcop Niccolae Popea, ei nu făcură nimic pentru prosperarea reuniunii. Barca aspirațiilor a-

Izvorul cel mai ieftin de cumpărare din întreagă Ungaria-de-sud este la **Grünberger S. Géza, Karánsebes** Strada principală, față'n față cu bis. rom. cat. — Telefon Nr. 29.

Cel mai mare asortiment și alegere în toate soiurile de haine bărbătești și femeiești, gata, precum: pardisiuri, ghete, pălării, precum și alte feluri de articole de modă. — Băieții de școală pot fi îmbrăcați extraordinar de ieftin din cap până'n picioare. — Prin o încercare de cumpărare se poate convinge fiecare de ieftinătatea dela susnumita firmă. — Pentru fiecare anotimp sosesc cele mai moderne novități.

cesteia s'a mișcat apoi mânată în toate părțile numai de vântul indiferentismului.

Intre astfel de împrejurări a sărba memoria lui *Popasu* e a-ți lua răgazul necesar pentru infiltrarea idealui.

* * *

Și vom avea și acum privescătoarea curioasă: vor fi toți fanfaronii să se scalde în vorbe late, cum e obiceiul la noi. Vom vedea advocați, cari vor îndemna la muncă pe dascălul uitat altcum de toți și scos în relief numai la așa părăzi. Dea bunul Dumnezeu să fie altcum; dar nu credem, că se va afla cineva, care se va gândi la soarta mizeră a dascălului.

* * *

Exemple avem atâtea, cât fac celelalte neamuri pentru cultura lor. Sașii au bănci, cari o parte din profit o dau pentru cultura poporului. Acolo acționarii nu capătă mai multă dividendă, decât se dă după banii depuși.

Printre ai noștrii nu vedem așa ceva. Singur mitropolitul *Meșianu* va va face banca culturală, unde se vor depune banii de pe la biserici, fondurile diecezane, strânse dela săracul nostru popor, care, el, trebuie împărțit de cultură, ajutându-l la plata învățătorilor și preoților. Prin aceasta și poporul e ajutat și funcționarii poporului au o soartă mai bună.

La noi? Bisericele au fost constrânse să subscrie acții la *banca populară*, înființată pentru satisfacerea

unor ambițioși. Căci în statutele acestei bănci lipsește orice cuvânt, ce s'ar referi la „ajutorarea culturală a poporului“.

Când ne vom deschide ochii? Până când se va mai lăsa poporul român îmbătat de vorbe late? E timpul suprem, că trebuie să înălțurați aceia, cari spre paguba intereselor generale caută numai satisfacerea vanităților lor meschine!

Indreptări.

Suntem obicinuiți cu atari apucături. Prin urmare nici nu ne surprinde, când cetim prin d'alde „Tribuna“, că sinodul electoral de vlădică ar fi stat *sub influința unui înalt personaj dela noi*, care nu le convine naționalistilor, decât numai când au lipsă de v'ro întervenire pe undeva. Sunt tare cumiți poreclii aceia. Fac gură, sbiară contra stăpânirii, dar nu odată ai putut auzi pe tovarăși d'ai lor, că și ei au pretini pela guvern.

Sunt învățați ei a umbla cu doi bani în trei pungi. Nu e oare sfidare bruscă a adevărului a scrie așa ceva în „Tribuna“, când toată lumea știe, că toate lucrurile alegerii au fost puse la cale de Lugoieni, îndeosebi protopopul Dr. E. Popovici și fostul guvernamental *Szerb Gyuri*, cari ambii mai mult s'au întrepus și pentru salvarea naufragiaților dela konzistor.

Și când „Tribuna“ publică astfel de lucruri știind bine, că corespon-

dentul ei a fost aici, mai poate oare pretinde, ca lumea să o ia în serios?! Judece fiecare.

* * *

Probabil un scandalagiu dela *Lupta* a aflat o nouă formulă de injură politică, care dovedește mare înfierbântare a creierilor.

Noi suntem obicinuiți cu felul de necuviință al „Luptei“. Prinsă cu ocaua mică totdeauna injură ca un cochis și are viziuni isterice.

Căci iată noțiunea nouă: omosexualitate politică.

Vreți mai multă lipsă de minte. — Să ne aducem însă aminte, câte combdii și bizarerii poți găsi așa printre creștături. De dragul expresiei în creștătorul a jertfit idea, ce nu o a avut.

* * *

Corespondentul *Telegrafului* susține, iar mai nainte „Drapelul“ în iambi scria, că nou alesul episcop ar fi fost ales de bună seamă și față de regretatul Nic. Popea. Publicul cetește apoi și crede, că informația e serioasă.

Nu detragem nimic din valoarea noului episcop, când nimicim această legendă.

Că a fost ales aici *Nicotae Popea*, a fost opera metropolitului *Miron*, care cu ori ce preț a voit să-i câștige lui Popea episcopia Caransebeșului. Așa că pe atunci protosincelul *Musta* n'a trebuit să abzică în favorul nimăru, cum spune legenda, ci întreg sinodul

FOIȚA.

IAZMA PĂCATULUI.

În vale, ca o baltă de lumină, netedă, strălucia Iazul-Bogheștilor, cu întunecatele-i flamuri de papură naltă, de pe demargini, cu glasurile chirăitoare, mirate par'că, ale sălbătăciunilor de apă. O cumpănă scârția prelung la fântâna cu mesteacăni de lângă drum. Vre-un drumet își adăpă boii.

Incolo, câmpul părea pustiu, și toată arșița de peste zi acum se potolia, slăbia, ca și cum pământul ar fi sorbit-o cu încetul. Ceva, ca o ceață fumurie, zăbovia și să îngroșă prin adâncăturile lanurilor nemișcate, revărsate ca niște vârste, altele galbene, altele mai verzi.

Un om stăruia singur, cu sapa, împrejurul fragedelor tulpini ale porumbului încă tânăr.

Din când în când oftă prelung și se lăsa cu cotul în coada sapei, după ce-și ridică ușor cu dosul mânei marginea largă a pălăriei de păslă groasă. Atunci se vedea bine fața moșneagului, cu privirea liniștită, cu fruntea arsă, umezită de șiroaie, cu barba aspră, scurtă și cărunțită.

„Mai am o postată, da tot o dau gata până mai hăt într'un amurg!“ cugetă moș-

neagul, fără necaz, cu acea cumpătare la toate a omului răbdător.

„Oare al de Stan, or fi dat gata capatul! O fi trecut și el spre casă. Multă scrășnire și'n sufletu lui, de când l'a răsluit pârjolu, de muncește pentru alții! Ș'apoi și dincoace, la al-de Călin, mai avan! Stă ogorul nelucrat, și lângă vatră patru guri fără nădejde la careva. Pe semne și scrisa i-a fost să'ntâmpine așa moarte năpraznică. De ce l'or fi înjunghiat? Vai de săracii copii fără tată“.

Moșneagul ridică sapa, cu ciudă, acum, și isbia în bulgării tari, de-i sfărâmă și-i potrivia. Acea cruntă întâmplare, nu-i mai eșia din minte, și la multele întrebări isvârâte dela sine, își răspundea mormăind singur. Din când în când se opria, se îndreptă de șale, își aducea palmele aproape, le umezia țărânește, simplu, și când prindea sapa, o simția mai bine în mâini.

„Sărac de dânsul, că judecăți n'avea: de price și gâlceavă feritu-l-a sfântul. Apoi, tot ca să-l jăcuiscă l'or fi grăbuit la pod. Păcat de tine Călinaș, că erai vrednic creștin... Acu, al de Stan' cic'a și văzut. Că stă în sapă, pe multe, și se uită. Nu știă nici el ce este. Și iacă ce eră. Cică s'a mințit că niște flăcăi s'or fi hârjonindu-se. Iacă hârjoana într-un-cât le-a fost“.

Și iar cărmii capul, bătrânul măsură din ochi rămășița, de mare, și se rezemă într'un cot, îngândurat.

„Ia vezi? Asta nu-i bună! Mare postată, și tot întreagă stă. Par'că nu mai scade, ce Dumnezeu! Aci ți se mântuie zilele, moșnege, moșnege!“

Hei, da nu mă las; nici că mă las! Ș'apoi mâini, cu voia Tatălui, pun traista la umăr și iacă-mă's la tren. Că și Toma o fi cu arșița la inimă, acolo, unde-i el cu meliția“...

Iar prinse moșneagul sapa, de isbi în pământul albicios, întărit. Adânc se plecă de șale, ca și cum ar fi fost o muncă foarte migăloasă, dar nu munca mâinilor îl încovoia, ci munca, mai covârșitoare, a gândurilor ce-l năpădiau.

„Apoi că trebuie să'mi spuie într'un fel. Ori că stric din cât are la mine și le ridic un bordei mai a cătării, să-l aibă și nepoții, ori că s'or trage cu toții pe lângă noi, și le-oi însdrăveni viișoara. Paraua lui. Cum a zice și el. Destul năcaz că nu se pot amândouă“.

Moșneagul clătină din cap, și iar măsură din ochi bucata ce mai rămăsese, acuma însă fără săși mai dea seamă, dacă are mult.

O fășăitură grăbită mersese prin porumbiște, întâi în sus, apoi în jos, dar moșneagul nu luase seama, când, auzi ca niște zdu-

s'a aflat naintea păreri metropolitului, care părere s'a și împlinit. Cu aceeași energie a pledat pentru episcopia lui Popea Miron și naintea ministrului Csáky.

Acesta e adevărul.

„Severinul“ în congregație.

Luni a fost congregația de toamnă a comitatului nostru. Încărcata ordine de zi fu isprăvită, deși se pusese să facă pedeci naționaliștii de paradă. În loc să mulțămiască vice-comitelui și tuturor celor, ce-s în fruntea comitatului, că comitatul e așa de bine condus, ei se puseră a interpela, a întrebă. Firește le-ar conveni, de ar conduce ei comitatul.

Între multele chestiuni discutate însă mai mare interes a produs foaia noastră „Severinul“. Un naționalist neofit s'a pus să judece el „Severinul“ în congregație. El a spus acolo, că Severinul le conturbă foarte rău circulii și toată lumea a crezut-o, după cum e și adevărat. Doar scopul vădit al nostru e a descoperi adevăratele taine ale naționalismului fals, a-l arăta în toată golăteala lui ca și suma de ambiții clicase, cari nu se interesează de popor. „Severinul“ nu va mai permite, dupăcum n'a permis nici până acum, ca poporul nostru să fie folosit de unealtă. Și tocmai din constatarea acelu Dr. Ciupe se poate vede, că „Severinul“ își și ajunge scopul său, deoarece e clar naintea poporului deja, că „Severinul“ luptă pentru adevăratele interese ale poporului.

De altminteri avocatul Ciupe crede, că are motiv să interpeleze, fiindcă noi am arătat, demascat nu tocmai așa de mult, cine e acel Dr. Ciupe, care și-a schimbat convingerile politice, dupăcum își schimbă alții paltoanele. Am arătat, cum acest fost

birtaş, care scria mai nainte tare patriotic prin foile ungurești, acum având altă meserie, s'a vârât între naționaliști. Căci arătați-mi mie un avocat român, care să nu fie naționalist?

Prin urmare nu poate fi revolver „Severinul“, cum a riscat-o fostul birtaş, fiindcă din ce a scris foaia noastră până acum n'a căutat nici când a trage foloase materiale, cum a făcui-o Ciupe din schimbarea principiilor politice. Deci e o temeritate a ataca pe redactorul nostru, care *jertfește* pentru convingerile sale politice și nu își caută folos, ca și naționaliștii de tarabă a-la Ciupe, cari vând pe piața politică acele principii, cari mai mult folos aduc.

Și a mai zis și alte bazaconii amintitul domn: că nu e compatibil, ca un funcționar de înaltă poziție, cum e redactorul nostru responsabil, să fie și la foaia?

Noi credem însă, că ziaristica e o ocupație cinstită. Fostul birtaş de crede altcum, răfuiască-se cu el redactorii dela foile, ce-s de principiile lui.

Căci „Severinul“ a apărut todeauna interesele generale românești și nu a reprezentat clii, cum o fac multele foi poreclite naționaliste.

Drept aceea vice-comitele Issekutz, i-a răspuns în mod demn fostului birtaş ajuns în politică: că Oct. Bordan e unul din cei mai distinși funcționari din comitat, care până acum în scurtul timp și-a câștigat prin munca sa cinstită și desinteresată, iubirea și alipirea orășenilor noștrii și stima superiorilor.

La acest răspuns demn firește: a amuțit fostul birtaş, care crede, că fiecine numai gradat poate fi cinstit.

Intreagă congregație cu satisfacție a luat la cunoștință răspunsul d-lui vicecomite.

Aduce-și aminte Ciupe de vorbele directorului de bancă *Neuman*?

păituri de pași, oarecum săriți cu socoteală, ca de vrăjmaș ce se apropie fără veste, și fără teamă, în singurătatea aceia.

Moșneagul sucă capul, obosit, cu privirea încă nouroasă, cu o mână streșină.

„Tomo?“ făcu nedumerit, cu îndoială, tresărind. „Da' nu-i Toma!“ Deodată bleođi ochii, și strigă bărbătos, neînfricoșat, ridicând voinicește sapa să se apere, sprinten și dârz.

„Stai, măi, pacoste, nu da! Ce vii așa la mine? Cine ești tu, mă, că te otânjesc, tâlharule!“

Un dezertor hărtănit, cu fața prelungă, cu ochii tulburi, și chinuți par'că de vedenii spăimoase, cu nasul adus ca la cal, și cu mari dinți rânjiți fioros, năvălise de undeva cu o rugină lată de cuțit, și acum rămăsese la trei pași, cu mâna ridicată, cu vârful ruginei ațintit. Se oprise, păzindu-se, cugetând par'că, nehotărât.

Moșneagul amăgi cu degetele o cruce, fără gând, cum ținea încă și sapa.

Blând apoi, pârintește par'că, și cu mult și adânc amar de durere clătină din cap și grăi:

„Măi băiatule. Măi tu. De ce'ți vâri tu sufletul de bună voie în primejdie și în oșândă? Cine te-a blestemat pe tine așa, de umbli să-ți faci păcate cu un nevolnic de moșneag! Te văd în meliție, mă băiatule, și-i fi fugăr, asta se cunoaște.

Apoi ce se face tinerețea ta! Ce se face rândul tău de mai pe urmă, pe lumea asta? Vezi-ți de drumul tău. N'ai părinți tu? Vezi-ți de drumul tău. N'ai părinți tu? N'ai avut povăță, de faci tu asta? Du-te cu Dumnezeu, și fii creștin“.

Și iar moșneagul își făcu o cruce, minunându-se, încremenit. Față în față steteau cei doi oameni, fără teamă unul de altul, ca doi vecini de hotar, care au ceva de vorbit. Moșneagul cu sapa pe umăr, cu ochii mereu țintiți la străinul acela. Apele apusului roșiatic jucau în luciul coporăiei. Soldatul, iutunecat, nedomolit încă și cerbicos. Vedeă că lucrurile mergeau astfel de cum chibzuise.

Totuși ceva se muiase par'că în el, și, dela o vreme, grăi mâniaș, domol, încrunțat, par'că luptând cu sine.

— Măi tăicuțule, lasă-mă 'n păcatele mele și dă-mi cât ai. Nu mă descântă.

Dă-mi că fac moarte.

Moșneagul își culcă atunci capul într'o parte, par'că nu credea.

„Ce tot spui tu, mă! Zi, pe atâta ești pus? Ei, iacă! Eu... nu m'oi teme de tine. Desleagă-mi opinca asta, că pe mine mă țin șalele. Patru hârtii am. Acolo le țin. Ia-le tu, dacă ai așa inimă. Ia-le băiatule, fie-ți de pomană.

NOUTĂȚI.

Guvernul dă mână de ajutor Sălajului. Sălajul este luat în șirul prim între acele ținuturi cărora guvernul le va da mână de ajutor cu începutul anului viitor. Vestea aceasta ne atinge plăcut, deoarece se știe că Sălajul este un ținut unde aproape 70% a locuitorilor îi formează românii; acel element care până la guvernul de acuma n'a fost datat la aceea, ca guvernul să-i vină într'ajutor atât de mult. Am știut și până acuma, că s'a făcut îngrijire pentru ajutorarea slovacilor din părțile neroditoare dinspre Mează-Noapte a țării și — acuma-s cinci ani — pentru ajutorarea Săcuilor. Bunul nostru guvern vre însă, ca și românii să fie ajutorați din visteria țării. Ajutorul ce-l dă guvernul ținuturilor acestora, sunt felurite, întocmai precum felurite sunt și lipsele poporului din acel ținut. Astfel vedem că unde cere lipsa: cumpără locuri pentru pășune și acelea le dă comunelor pentru un preț mic, ori dacă erariul are acolo posesiuni acelea le dă în arândă satelor lipsite de pășuni; unde poporul este lipsit de pământ, acolo guvernul cumpără posesiuni mai mari și, pe lângă condițiuni favorabile, le împărțește între economii mici în parcele de câte 1—4 jugăre; dă ajutoare pentru câștigarea sămințelor de bucate bune și de preț precum și a diferitelor mașini economice; ajută pe cei-ce voesc a plantă viile; ajută prăsierea vitelor cornute și înlesnește cumpărarea vacilor și taurilor de prăsilă; tot în felul acesta ajută prăsierea cailor, oilor, porcilor și galițelor; învață poporul la sădirea pomilor roditori și valorizarea poamelor. Împărțește oltoi de tot felul; ajută stupăritul: face cunoscut poporului deosebitele mașini agricole și modul lor de manipulare; învață poporul la împletitul coșercilor, trestiei, legatul măturilor și alte meserii de felul acesta; în timpuri de

Și cum vrăjmașul, cu rugina între dinți, lacom, pripit, se plecase, și desnoda opinca, moșneagul duse ușor mâna la brâu, și o clipă luci fioros un cuțit, o clipă luci adus cu iuteală, cu ură, de jos în sus, și un glas tună:

„Na! Păcătoșule!“

Privi apoi îngrozit moșneagul, cu ochii holbați, la trupul care se chinuia svârcolindu-se; la mâna care se încordă și tot apăsa cu înfrigurare pe locul de unde gâlgăia roșul viu.

Botul de cal se schimonosia, se lungia, cerea ceva, spunea ceva, dar nu avea destul glas, bolboroia:

„Apă, apă că mor“...

Și atunci un alt om, se auzi la spate, întrebând îngrijat, apropiindu-se:

„Da ce-i? Ce-a fost?“

Și se uită la cel de jos, care gemea tot mai slab, se uită la fața cruntă, schimbată, a moșneagului, se uită repede și prinprejur.

„Iaca, Stane, ia făcui primejdia. Că singur a căutat-o. Pe semne, că iazma păcatului când te-ajunge. Apoi decât să'mi rupă el munca băiatului? Acum s'a mântuit. Mă duc să mă declar. La primărie mă duc, și tu rămâi cu dânsul. Porniți-l undeva, că eu mă duc. Acu, asta mai rămâne, să mă declar.

Ion Bârseanul.

(Din volumul: „Dor pustiu“).

foamete dă poporului ajutor de bucate pentru traiu și sămânță; dă poporului serviciu juridic gratuit, adică la cazuri de nevoie îi avocat, care să-l apere în cinste; în timp potrivit, iarna și vara, ține poporului prelegeri practice din diferiții rami ai economiei și răspândește cetitul cărților folositoare.

Din celea înșirate aici se vede lămurit, că ajutorul ce îmbie guvernul pentru Sălaj, este mare și ar avea chemarea a sprijini înaintarea spre mai bună stare materială a poporului țaran.

Procesele noastre cu Sârbii. Cetim în *Telegraful Român*: Primum informațiunea, că tribunalul regesc din Budapesta, delegat pe baza articolului de lege IX din 1868 și îndreptățit să judece în procesele noastre de despărțire ierarhică de către Sârbi, a adus sentință de mare însemnătate principială în cursul săptămânei trecute. În procesul intentat prin dl avocat Dr. Emil Babeș pentru incorporarea comunei bisericesti gr.-ort. Herniacova, comitatul Timișului, și a averii acesteia, la metropolia noastră, respective la diecesa Aradului, a dat câștig din cauza Românilor.

Românii din comuna numită până în timpul din urmă au rămas sub jurisdicțiunea bisericești sârbești, cu toate că între credincioși abia se mai aflau 30—40 de suflete aparținătoare naționalității sârbe. Românii erau tratați deci aici ca Sârbi. Li s'au impus preoți și învățători sârbi, cari necunoscând limba noastră, nici nu puteau comunica cu poporul. În zadar s'au plâns Românii la cei chemați să le facă dreptate, pentru că aceștia nu au luat în seamă plânsurile lor, iar consistorul nostru din Arad, fiind comuna supusă jurisdicțiunii episcopului sârbesc din Timișoara, n'a putut să ajute nimica.

S'a început deci procesul, pentru decretarea îndreptățirii de a trece comuna bisericască, cu averea ei cu tot, dela eparhia sârbească a Timișorii, la cea română a Aradului.

Sârbii au contestat, în cursul procesului, îndreptățirea cererii Românilor, sub cuvânt, că Românii din Herniacova ar fi din origine Sârbi, imigrați din Muntenegro, însă româniști în cursul vremii. Avocatul Românilor s'a provocat însă la învoeală legată între Români și Sârbi în Carloveș, la anul 1870, în înțelesul căreia, comunele în cari nu se află cel puțin 100 suflete de altă naționalitate, nu se consideră de mixte, ci de aparținătoare bisericești, care e biserica naționalității majorității populațiunii din comună. Fiind comuna Herniacova, comună curat românească, nu cade deci sub împărțire, ci este a se decreta întregă, ca aparținătoare comunității bisericești române de nou constituite. A cerut deci, ca să se dea comunei voe să treacă la diecesa română a Aradului, cu avere cu tot.

Tribunalul regesc a primit punctul de vedere al avocatului nostru Dr. E. Babeș și o predat întreaga avere bisericască Românilor, fără obligament de despăgubire față de cele 30—40 de suflete sârbești din comună.

Dacă se va ridica sentința aceasta la valoare de drept, Sârbii vor fi respinși cu acțiunile lor intentate pentru împărțirea averii bisericești din comunele române Brestovaș și Nadăș, tot din comitatul Timișului, unde asemenea nu se mai află credincioși aparținători naționalității sârbești.

Reuniunea noastră de cântări aranjează astăseară concert în otelul *Pomul verde* c'un frumos program. Acolo vom fi cu toții.

Emilla Șiclovan a fost numită învățătoare definitivă la școala elementară comunală din Prigor.

Cutremur de pământ în Orșova. Marția trecută pe la 10 ore și treisferturi a fost cutremur de pământ bine simțit în Orșova. Nu a făcut nici o pagubă.

Calea ferată Bozovici — Jablanița. Ministrul de comerț a dat voe, ca să se înceapă lucrările pentru trenul, care-l va face Comunitatea de avere dela Jablanița peste comunele Petnic, Pervova, Borloveniinoi, Prigor și Prilipeș până la Bozovici și de aici până la Dalboșeș.

Petrecere cu scop filantropic. Filiala caransebeșană a *Crucei-roșii* aranjează în 8 Novembre d. a. la 5 ore în sala mare a otelului Lichtneckert o convenire. Pregătirile s'au început deja. E de sperat, că întregă inteligența și 'n deosebi toate doamnele orașului nostru vor lua parte.

Dela tribunal. Paul Curescu din Varendin a fost osândit la 3 luni temniță. — Mihai Poponi din Mal a fost osândit la 3 luni temniță. — Muchi Belcota din Cornevea pentru falsificare de cambii a fost osândit la 8 luni temniță.

Statute aprobate. Ministrul de interne a aprobat statutele reuniunii de cânt și cetire din Maidan.

Clubul Athletic. Incetul cu incetul se sporește cuprinzând întreaga elită a orașului nostru, ceea ce arată, că ideea a fost foarte salutară. Până acum între membrii găsim pe dnii: Ioan Cziko, Octav Bordan, Dr. Nic. Ionescu, Dr. Aurel Cornel Breban, Iuliu Mészáros, Iuliu Toldy, Dr. Eug. Gál, Dr. Ion Kirch, Dr. Em. Lukács, Dr. I. I. Minea, Alex. Fűszfás, Dr. Ilie Eergely, Gav. Holits, Geza Weigl, Alex. Lang, Albert Kis, Aladar Tillman, Leo Pető, Em. Mosonyi, Eesa Stiner, Iuliu Mandl iun., Filig René Müller, etc.

Înecată din negrije. Iconia Mindea fetiță de 8 ani din Coștei păzea găște pe țârmurul Timișului. De pe înaltul țârmure jucându-se arunca glii de pământ în râu. Dar țârmurile se prăbuși cu ea, fetița probabil de frică a leșinat și s'a înecat, mai înainte de a putea-o scoate muncitori din jur.

Sinucidere cu dinamită. De năcaz, că l-au pensionat Iosif Bahul din Handlova s'a omorât cu o patronă de dinamită.

Foc mare în Orșova. Nu de mult a fost foc mare în Orșova. În otelul Schweizer gazometrul de acețilen a explodat, și'n flăcări fu scurt timp după aceea întregul edificiu. Cu greu s'a putut localiza focul. Otelierul și un servitor au fost grav răniți.

O sută de ani tot vin a beut. În Apatin a murit privatierul Paul Hermanecz în etate de peste o sută de ani, care încă din copilărie n'a beut apă. În totdeauna cu vin își stămpără setea. Are patru fii, dintre cari firește care e mai bătrân de șeptezeci de ani. Patruzeci de nepoți și mai mulți de o sută de strănepoți jelesc moartea lui Paul Hermanecz.

Pericolul fumatului. Dr. Lipa Bey, medic de Cairo. într'o revistă medicală se ocupă cu urmările stricacioase ale fumatului. Egiptul are douăsprezece milioane de locuitori și dintre acestea șase milioane de fumători consumă la zi vr'o șeptezeci milioane

de țigarete. Cu vremea cei mai mulți cad în otrăvire de nicotin, căreia cele mai neînsemnate simptoame sunt: înmulțirea scuimpătului, simțire de slăbiciune, sudori reci și batere de inimă. Mai cu samă e periculos obiceiul lățit în Egipt, că fumul de tutun îl trag în plămâni.

Astfel fumul vine în atingere cu pelița fină a berigatei. ba prin celulele plămânilor ajunge și în sânge. Lip Bey recomandă fumătorilor, că să nu fumeze țigarea până în capăt, fiindcă partea din urmă conține cel mai mult nicotin.

Pensia bătrânitor. În Anglia s'a pus deja în aplicare legea despre pensionarea din partea statului a tuturor bătrânilor lipsiți de avere. Primul locuitor din Londra, care a căpătat penzie, se numește Iohn Blay. E de 77 ani și a avut 11 copii, dintre cari 5 în viață.

Moartea călăului. În Magdeburg a murit călăul Reindel, în etate de 85 ani. Din acest prilej scriu gazetele, că decedatul a executat tocmai o sută sentințe de moarte, făcându-și datorința cu exactitate. Între cei executați de el au fost și opt femei. În două rânduri a executat câte două, și în trei rânduri câte trei persoane. Despre fiecare „act” săvârșit, răposatul a făcut însemnări, și-a notat impresiile câștigate și ultimele momente ale nefericiților, condamnați să moară în mâinile sale.

Ioan Calvin. În anul viitor se împlinesc patrusute de ani dela nașterea lui Ioan Calvin, întemeetoriul religiunii reformate. Credincioșii bisericești calvine se pregătesc să aranjeze din acest prilej mari serbări pretutindenea. Cele mai mari se vor aranja în Geneva, unde se va ridica și un monument pe seama lui Calvin. Pe seama monumentului s'au adunat deja mai multe sute de mii, din lumea întregă.

Mare e norocul la Kiss! E în genere cunoscut, că proiectul lotăriei de clasă dă cea mai favorabilă eventualitate la câștiguri, deoarece pe lângă câștigurile mari având în vedere, că din numărul loselor emise tot a doua se trage, sunt și o mulțime de câștiguri mai mici, din care cauză publicul, fie acela de orice pătură, șă-și încerce norocul. Mii și mii de oameni au devenit prin aceasta din săraci bogați. Sortarea dela I-a clasă va fi în 19 și 21 Noemvrie. Probeze deci fiecace norocul și să cumpere atari losuri dela bine cunoscuta bancă a lui Kiss (Budapest, Kossuth Lajos-utca, 13), pentru că pe cumpărători i servește prompt și conștiințios, și pentru că norocul e mare la Kiss.

Toamna încă să deschid florile vieții, dar numai pentru aceia cari și-au păstrat organismul și sistemul nervilor. În ziua de azi mii și mii de oameni sunt, cari din lipsa de sănătate, nu se pot bucura de viață, pe când numai singuri poartă vina, că morbul li să lățește. Știința prin ajutorul puterii electrice vindecă azi, nenumerate atari boale de organism și nervi, pentru cari odinioară nici că a fost medicament.

Pe cine 'l interesează — și pe cine nu l'ar interesa sănătatea — știința modernă, acela primește descrierea științifică și distracțională a vindecării prin electricitate, care zi de zi tot în cerc mai mare se întrebunțează.

Ceară deci fiecace cartea intitulată „Értekezés a Villamos Gyógyódról”, pe care

fiecine gratuit și francată o primește în plic închis separat pentru bărbați și separat pentru femei dela „Az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet, Budapest, Károly-körút, 2. félemelet“.

GLOSE.

Căpitanatul polițial poruncă aspră a dat, ca fiecare să-și curețe naintea casei.

E oare atât de ușor a-și mătura fiecare naintea porți sale?

* * *

Noul arhieru n'a executat nici ordinațiunea ministerială, care se referă la lucruri dinlăuntru. Dar naintea porții?

Cât de urât și părginit e edificiul conzistorului... pe dinafară.

* * *

Profesorul Barbu — se zice — va țineă învățătorilor adunați prelegere despre antialcoolism.

Sfaturi economice.

(Urmare).

8. În ținuturile cu podgorii nutreț bun este și tescovina, mai ales dacă scoatem din ea cocenii, lăsând ca numai coajele de struguri și sămburii să formeze nutrețul. Să poate da vitelor atât tescovina proaspătă, cât și cea întrebuițată la fierberea rachiului. Aceasta din urmă e mai bună, deoarece conține mai puțin acid tartaric. Din pricina aceasta din tescovina proaspătă putem da vitelor la zi cel mult 2¹/₂ kgr. Tescovina să poate păstra în cadă or în groapă.

Dacă să păstrează în cadă, atunci o acoperim cu scânduri, cum să obicinuește la cade cu varză. Turnăm apoi apă în cadă, după ce am călcat bine tescovina în cadă. Pe scânduri așezăm pietrele grele, ca tescovina să nu să ridice în sus. Când avem tescovină multă, nu o păstrăm pe iarnă în căzi, ci o îngropăm în pământ, după fel cum să îngroapă frunzele de napi. Trebuie să purtăm de grijă, ca nutrețul să fie bine îndesuit în groapă și să fie bine astrucată groapa cu pământ: să nu pătrundă aer înăuntru, căci asta este lucrul de căpetenie.

Tot astfel să face și cu tescovina rămasă la producerea vinului de mere or pere. Din tescovina aceasta să poate da o cantitate mai mare vitelor, de oarece ea nu conține acid de tartar deloc, care să pricinuiască vitelor cufureală.

9. Bun nutreț dau și lăturile de prune, ce le obținem la fierberea rachiului. Numai cât lăturile acestea sunt bune îndată, căci mai târziu să acresc și vitele nu le mănâncă. Din lăturile de prune vita poate mănâncă. Din lăturile de prune vita poate mânca și 40—50 litri la zi. Este bine să le strecurăm prin o sită, ca sămburii să se aleagă din lături. Sămburii aceștia îi dăm apoi porcilor, cari îi mănâncă cu poftă, fără să fie nevoie să-i spargem mai întâi. Dacă avem multe paie, e bine să dăm vitelor lăturile mestecate cu paie mărunțite așa fel, că turnăm lăturile fierbinți peste paie și opărim bine paieile. Folosul ce-l tragem din procedeul acesta e, că obicinuim vitele cu nutrețul de paie.

Ca să înmulțim cantitatea nutrețului, mai putem face și alta ceva. Și anume, să nu facem vitelor așternutul din astfel de materii, pe cari le putem întrebuița ca nutreț, căci prin aceasta nu facem alta decât luăm vitelor dela gură cea ce le lipsește: nutremântul. Ca așternut pentru vite să poate întrebuița țorfa, praful de fereastră, bumbacul, frunze de arbori, etc. Mai există încă ceva, ce să poate întrebuița ca așternut vitelor, și anume, huma uscată și nisipul, care nu ne costă nimic. Cu toate că așternutul acesta de pământ or nisip nu să poate ține de bun și el, ca să putem economiza paieile. Cei ce au grajdurile podite cu piatră, fac bine dacă aștern o pătură groasă de pământ or nisip, ca vitele să nu să beliască la picioare.

Toate câte le-am spus aci nu privesc numai pe cei ce duc lipsa nutrețului, ci și pe cei ce au mult nutreț. Anume, anul acesta să simțește pretutindeni mare lipsă de nutreț, așa că cei ce au nutreț de prisos pot vinde pentru bani buni și celora ce au puțin nutreț, or n'au deloc.

Anul acesta, când e lipsă mare de nutreț, să ne slugiască de învățătură, că e bine dacă împiedecăm ca vitele să facă pradă în nutreț. Mai ales în paie și în fân fac dobitoacele pradă, și anume așa, că parte risipească nutrețul pe jos, parte mănâncă ce e mai subțire și lasă ce e mai gros. Impotriva risipei ne ajutam așa, că amănunțim nutrețul; iar împotriva nemâncării nutrețului mai dur ne ajutam așa, că-l facem mai moale și mai gustos. Fiind lucrul acesta de mare însemnătate, în următoarele vom spune tot ce trebuie să se știe și în privința aceasta:

Orcare econom știe ce este pleava (șișca) și ce însemnătate are mănunțirea nutrețului. Anume prin procedeul acesta nu numai împiedecăm risipa de nutreț, ci obicinuim vitele cu mănucarea paielor. Amănunțirea sau tăierea în bucăți mici a nutrețului să face cu ajutorul unui cuțit anmuc pentru scopul acesta. Orcare faur dela sate poate face un cuțit de acesta pentru câteva coroane. Cei ce voesc însă să aibe un cuțit bun, își pot cumpăra pentru 60 coroane o mașină anmuc pentru tăierea nutrețului. Mașina aceasta are și avantajul, că cu ajutorul ei suntem în stare să taiem nutrețul în bucăți cum noi dorim de mari. Tăierea, adecă mănunțirea nutrețului în bucăți de 2¹/₂ cm. de lungi, iar pe sama cailor în bucăți de 1¹/₂ cm. de lungi.

Mănunțirea aceasta mai are și însemnătatea, că, fiind nutrețul mărunț, el să poate mai ușor face moale și gustos, după cum vom arăta în următoarele:

1. În privința aceasta procedeul cel mai bun este murarea nutrețului. Ea să face așa, că luăm o ladă (dacă avem multe vite, luăm mai multe lăzi), în care așezăm strat de strat nutrețul mănunțit, udând fiecare strat cu apă sărată. Printre straturi putem pune și pleavă, coajă de fasole, napi tăiați mărunț, cartofi (crumpeni), țărățe, păsat, ș. a. Dacă nu avem lături, turnăm după fiecare 10 kgrame 6—7 litri de apă pe nutreț, după ce am așezat bine straturile în jos. După acea punem deasupra câteva scânduri și pe scânduri câteva pietri, ca nutrețul să fie mereu apăsat în jos. Două zile ținem nutrețul în murătoare și în timpul acesta să moaie, să încălzește și să capătă un gust plăcut ca de vin. Nutrețul moale, gustos este mănucă cu mare poftă de

vite. După ce nutrețul murat să isprăvește, murăm din nou. Numai cât trebuie să spălăm bine lada și să o lăsăm să stea o zi la aer, căci, urmând neîntrerupt cu muratul nutrețului în aceeaș ladă, scândurile lăzii să pot ușor mucezi, prin ce capătă miros greu și nutrețul murat. Peste tot, la murat trebuie să fim cu mare băgare de samă, să observăm curățenia, să apăsăm bine în jos straturile și să ținem curate lăzile. (Va urma).

3940. szám **A bozovicsi járás főszolgabírájától.**
kig. 1908.

Pályázati hirdetés.

Lemondás folytán üresedésben levő évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott bányai segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom a pályázni óhajtókat, miszerint kellően felszerelt pályázati kérvényüket **f. é. november hó 3-ának déli 12 órájáig** annál is inkább adják be, mivel a később érkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

A választást **f. évi november hó 4-én d. e. fél 8 órakor** tartom meg Bánya község házábanál.

Bozovics, 1908. évi okt. hó 8-án.

Péczely s. k.,
főszolgabíró.

248 sz.
jav. 1908.

Provocare.

Toți acei privați, cari pentru sine și casnicii lor au produs rachiul propriu, sau l'au procurat acesta prin cumpărare, sunt provocați prin aceasta cantitatea aflătoare numai decât a o insinua la oficiul de manipulațiune, cu atât mai vârtos, căci la caz contrar conform §-ului 9 punctul 4 al Art. de lege VI din anul 1899 se va intentă contra respectivilor cercetarea de transgresiune pentru accis.

Oficiul de manipulațiune.

Caransebeș, la 12 Oct. 1908.

Versitz Mihály m. p.,
conducător.

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc din parcela la Nr. 5. Bulevardul Victorului.

Informațiuni mai aproape de administrația acestui ziar.

Comunitatea de avere a fostului regiment confiniar romano-banatic Nr. 13.

Nr. 3082/1908.

Publicațiune.

Din partea Comunității de avere a fostului regiment confiniar romano-banatic Nr. 13. se vor distribui pentru anul școlar 1908/1909 la elevi ai școalelor medii, anume: gimnazii, școale reale, comerciale, școale militare și în deosebi acelorora, care frecventează academia de silvicultură, alte academii sau universități, ajutoare în bani, ceea-ce pe această cale se aduce la cunoștința tuturor interesaților.

Ajutoarele se vor conferi numai la acei fii ai împăduriților, care fiind diligenți, dovedesc progres bun în studii și au purtare bună.

Cei-ce doresc să obțină vr'unul din aceste ajutoare sunt provocați, a-și subșterne petițiile lor, timbrate în toată regula, Comitetului comunității de avere până la 25 Octomvrie 1908 st. n.

Rugările petenților au să fie instruate cu următoarele documente :

1. Atestat școlar din anul școl. 1907/1908 în original sau în copie legalizată, din care se va vedea progresul fiecăruia.
2. Certificat despre frecventarea școlii în anul școlar curent.
3. Atestat despre averea mișcătoare și nemișcătoare a familiei și despre numărul membrilor aceleiași după formularul alăturat la acest concurs sub 1 /.

Se obsearvă în fine, că petițiile elevilor școalelor medii numai în cazul acela vor fi luate în considerațiune, dacă se dovedește că petenții au absolvat cel puțin 4 clase.

Petițiile intrate după terminul fixat mai sus, asemenea și petițiile acelor școlari, care nu vor fi instruate cu documentele specificate mai sus, sau petițiile acelorora, care frecventează alte institute și nu cele specificate în acest concurs, nu se vor lua în considerațiune.

Din ședința Comitetului ținută în Caransebeș la 30 Septemvrie 1908.

Constantin Burdia,

Cons. aulic — președinte.

TIPOGRAFIA

LUI

Josif Jacobovits,

:: CARANSEBEȘ, edificiul LICHTNECKERT ::

ăranjată după stilul cel mai nou, primește spre efeptuire totfelul de tipărituri bătătoare în arta tipografică precum :

<p>Bilete de vizită, plicuri, anunțuri de fidanțare și căsătorie ăvitări pentru petreceri și baluri, anunțuri funebre, Opuri și Broșuri, Reviste, Registre, Tabele pentru oficiile notariale, comunale și cercuale, tipărituri petru cancelariile advocațiale, precum și a tuturor institutelor de</p>	<p>credit și păstrare, Prețuri curente, Cataloguri, Placate, și foi volante. Tipărituri în mai multe colori. Mare asortiment în hârtie pentru cancelarii, cartoane pentru bilete de vizită, fidanțare și căsătorie, casete foarte elegante cu hârtie de scris în dife- ::::: rite colori. :::::</p>
---	--

Comandele se efeptuesc repede și cu acurateță.
 : Prețuri foarte eftine și moderate. :

R. GRAU, CARANSEBEȘ

Telefon 47.   păpucar.   Telefon 47.

Cel mai mare magazin de ghetee pentru dame, domni și copii.

Singurul vânzător a renumitelor fabricate :

Cobrak și Danubia

precum și a ghetelor curat americane.

Face ghetee fine si moderne după măsură.

≡ Reparează prompt și eftin. ≡

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apaduct și mașini agronomice.

Multe referințe de primul rang.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63—01.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoș pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal: la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.

Din Lugoș la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 29 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește:

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehădia.

Acoardă împrumuturi ipotecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-
cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Direcțiunea.

**APĂ MINERALĂ PHŌNIX
DIN BUZIÁS**

Succes extraordinar la
Suferințe de rărunchi și beșică
NATURAL, PLĂCUTĂ ACRICIUNE (LIPSITĂ DE FIER).
Apă de masă extraordinar de recreatoare.

Vindecă, recorește. **Recomandată de medici.**

Ca apă de cură are efect escelent la morhuri de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, formațiuni de piatră, precum și morhuri catarale de secrețiune.

Prospecte trimite la cerere administrația izvoarelor:

Direcțiunea băilor MUSCHONG în Buziásfördö.

BAZARUL „LA COROANA“

Kohn & Zweig

CARANSEBES

Recomandă prăvălia lor bine
asortată în mode, manufacturi
și mărfuri curente.

Noutăți de sezon se pot cumpăra totdeauna.

BAZARUL „LA COROANA“

Serviciu prompt și prețuri solide

Serviciu prompt și prețuri solide

TOMA FINZ

Măestru lemnar, întreprinzător de zidiri și negustor de lemne în Caransebeș.

Recomand M. On. Public din Caransebeș și jur bine asortatul meu

Deposit de lemne de clădit

de brad, de molin, de gorun și de teiu, de blane de latezi, de trepte, de scânduri
de molin ghiluite și ghinuite (gefalzt) pentru padimente, toate deplin uscate, mai
departe **Cement de Portland**, carton asfaltat pentru acoperiș, pături de izolare,
penru a depărta umezeala pereților, cătrană (boază) și carbolineu cu

PRETURILE MAI MODERATE

Comandele se efectuează prompt și în modul cel mai conștiințios și se espediează
în toate stațiunile căilor ferate.

Întreprind cladiri noi: Case de locuit, clădiri de școală, de biserici și de
poduri, fac padimente de terrase în biserici și primesc tot felul de renovări la
edificii vechi, fac acoperișuri de carton asfaltat în calitate excelentă și pe acope-
rișuri vechi de șindilă, acoperișuri bine probate.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::

1,000.000
coroane

Mare norocul la KISS

1,000.000
coroane

Sărguința, munca, ingeniositatea și economisirea mai îndelungată ajută pe om la bani, dar grabnic, pe neașteptate a ajunge la mare avere, numai prin noroc, prin câștig se poate. De aceea cumpără omul bilete de lose, pentru că neașteptat e în speranța de a se înavuși.

Cu deosebire sunt căutate losele dela lotăria de classă reg. ung., deoarece dintre cele 125.000 esmise, 62.000 sigur câștigă, așadară tot a doua losă. Eventualitatea de a câștiga e fără păreche, nu există pe lume lotăria, care ar fi atât de solidă și favorabilă.

Atât la esmitere cât și la tragere, supravegherea și controla o exercitează guvernul, aceasta e cauza, că publicul e cu toată încrederea față de lotăria de clasă.

Norocul e nesocotit! Pe neașteptate vine fericirea a multor oameni! In viața fiecărui om sunt momente când omul și-ar putea ferici și stabilișă norocul. Posibil că numărul dela numele din consemnarea de mai jos se va sorta cu un câștig mai mare la tragerea proximą.

Încearcă norocul la noi, pentru că

M A R E norocul la **K I S S**

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvénytársaság, a m. kir. szabadalm. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Centrala :

Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Filiale :

Erzsebet-körut 22. és Rákóci-ut 55. sz. a.

Notă

despre cele 62.500 câștiguri, cari se vor trage în decurs de 6 luni din cele 125.000 lose a loteriei a XXIII. de clasa reg. ung.

Câștigul cel mai mare

1,000.000 cor.
(Un milion de coroane)

	Coroane
1 premiu	600000
1 câștig	400000
1 "	200000
2 "	100000
2 "	90000
2 "	80000
2 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
3 "	40000
3 "	30000
6 "	25000
9 "	20000
13 "	15000
44 "	10000
61 "	5000
22 "	3000
475 "	2000
961 "	1000
1635 "	500
165 "	300
39675 "	200
5325 "	170
5325 "	130
8765 "	100, 80, 40
62.500	câștig și premiu coroane

Cum te chiamă?

Aceste numere norocoase numai la noi se capătă.

Adrian 693	Costantin 23129	Ferdinand 106184	Izidor 19111	Marius 67602	Roman 68742
Adriene 67307	Clement 13261	Flavia 4207	Ica 93340	Marcel 27987	Rozalia 54414
Agnes 92323	Clarissa 4967	Filip 94922	Iacob 106029	Margareta 48191	Rozaliu 93396
August 90797	Cezar 21357	Florian 107492	Ierina 95327	Malvina 67642	Rudolf 17020
Acersiu 2322	Cecilia 108386	Filomena 21508	Ioan 92310	Maria 8356	Salamon 78469
Aladar 21525	Carolina 670	Fodor 96513	Ionuț 119166	Marcu 39729	Samson 8225
Alois 39577	Camilia 8233	Francisca 106030	Ispas 93398	Marina 108003	Samuel 106171
Albert 13262	Barbu 92320	Frida 16513	Ionas 106185	Matei 18618	Simeon 94901
Alfons 105992	Bosioc 100962	Filaret 8303	Iosu 95349	Magda 48157	Saulfera 90047
Alfred 94210	Daniel 8185	Foca 91517	Iosif 108002	Matilda 63468	Saveta 38888
Alice 67336	David 21352	Gabriel 21075	Iustina 92343	Matei 8151	Scumpina 108118
Amalia 2302	Demeter 27119	Gaspar 13690	Iulia 107696	Melinda 39468	Stefania 96064
Ambrus 16889	Damian 10484	Ghița 4204	Ioana 95340	Marta 67622	Stefan 67321
Andrei 21374	Dionisie 92477	Gherasim 94212	Kamelia 108012	Manasie 102284	Sofia 22256
Achim 108037	Dan 107248	George 100960	Kamil 93337	Mihai 46789	Sabin 90404
Ana 93329	Dragan 14736	Gita 19106	Karolina 108057	Maxim 29597	Sabina 17025
Antonia 7476	Dora 4213	Gligorie 8301	Karol 119442	Manoila 90424	Toma 32053
Anuța 12717	Dorotea 94923	Gusti 92308	Katița 108391	Milan 79845	Teodor 91939
Amelia 21070	Dimitrie 12715	Gizela 119145	Katalin 92347	Miron 13552	Teofil 67634
Arsenie 26335	Damasc. 27125	Grațian 3358	Kosma 107193	Naum 91087	Tanasie 39579
Athanas 107480	Eduard 13727	Geza 95350	Klara 21378	Neti 34291	Terezia 57527
Arcutie 96066	Edith 94947	Gabriș 13249	Klotilda 34085	Natalia 94227	Titus 68015
Aron 19115	Ervin 23138	Gruia 8309	Krina 73367	Nuța 21075	Traian 22222
Avram 5208	Efreim 108397	Grigoraș 107451	Kornelia 94210	Neli 108041	Trandafir 90779
Alexandru 21358	Emilian 8125	Grozea 73360	Kornel 92491	Nesti 20050	Trifon 3365
Augusta 67674	Emilia 94987	Gustav 90797	Kristof 21358	Nicolae 1204	Timotei 119440
Aureliu 8466	Eleonora 92489	Georgița 102204	Kristina 13663	Nina 13028	Teodora 21393
Axenti 13562	Enea 17023	Hedvig 33815	Ludovic 106196	Olga 73348	Toader 94913
Blaj 95005	Eudochia 60142	Helena 79340	Ladislau 64617	Oliver 8331	Ursula 67617
Bogdan 107227	Elvira 96085	Heliadiu 9804	Ladmila 616	Olimpia 95025	Urban 7477
Blagoe 39500	Elza 44739	Herman 54793	Laura 94923	Onuț 33808	Valentin 67826
Bogdan 51485	Emanuel 110545	Hermina 94933	Lenca 51200	Otilia 102143	Valeria 24798
Beatrix 90710	Ema 93377	Hubert 106048	Leo 39814	Onofriu 94205	Vasilie 13284
Basil 8338	Emilia 22195	Hilar 39499	Liza 41643	Otonar 68004	Valeriu 34291
Benedict 78262	Eufrosina 8159	Ianăș 21074	Leontin 3355	Pavel 2334	Verona 93342
Barbara 24770	Eugen 57514	Ida 94236	Leonora 78456	Paula 90698	Viola 197453
Bernat 91525	Eliza 23137	Ignatie 8127	Lidia 50555	Petru 20565	Victor 8239
Berta 102535	Ernestina 16519	Ilca 91521	Lina 18615	Paulina 41636	Victoria 54779
Bartolom. 24798	Eugenia 39737	Ilie 108042	Livia 5224	Pascu 8144	Virgil 37755
Bertold 13284	Ervin 8279	Isac 108400	Luca 92334	Pamfil 48158	Vichentie 90660
Blanca 34291	Elisabeta 13696	Ignea 21372	Lucian 108105	Rachila 63473	Veta 13026
Barbara 93342	Ecaterina 21513	Isaia 8271	Lucreția 19113	Rafael 20046	Vlad 8110
Bia 107453	Eugenia 94948	Iordache 91509	Lucia 8308	Regina 39490	Vladimir 63472
Bosioc 8239	Eva 119146	Ispas 105991	Ludmilla 94240	Rene 73388	Zacharia 21361
Cristian 16602	Fabian 13626	Iustina 14739	Lia 106196	Roza 108053	Zamfira 91317
Cornelia 94913	Flora 3368	Iania 3552	Longin 8126	Radu 41592	Zenovie 102173
Corneliu 108378	Fabius 91922	Iancu 91549	Liviu 96067	Romul 3356	Zevedei 29448
Constanța 21369	Florica 100969	Iconia 13257	Lazar 108041	Remus 78221	
		Iulia 21510			

Comandarea rugăm a se face cât mai în grabă, ca să nu vindem numărul cerut.

Prețul loselor

clasa I.:

o optime	1-50	coroane
un pătrar	3.-	"
jumătate	6.-	"
întreagă	12.-	"

tragerea:

= în 19 și 21 Novembre =

Poftiți a tăia și a o trimite la adresa noastră de mai jos:

MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és TÁRSA bank r.-t. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. Sziveskedjék nekem a XXIII. sorsjáték osztályára a sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyereményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát: . . . . . kor. fill. mellékelve bélyegeken küldöm. egyidejűleg postautalványon . . . . . kérem utárvételezni.

(A meg nem felelő módot sziveskedjék átiuzni).

Pontos Név: . . . . .

Lakhely, utca, házzám: . . . . .

cim: Utolsó posta, (megye): . . . . .